Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Strategie Energiesysteem

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum
9 februari 2023

Kenmerk
DGKE-DSE / 26332613

Kopie aan
[redacted]

Bijlage(n)

nota

Openstelling SDE++ 2023

Parafenroute
[redacted]

Aanleiding

In de RFL van 7 februari a.s. is de Kamerbrief over de openstelling van de SDE++ in 2023 geagendeerd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd kennis te nemen van deze nota en de concept-Kamerbrief en het aanbiedingsformulier te ondertekenen.

Kernpunten

- De openstellingsronde vindt plaats van 6 juni t/m 6 juli. Het openstellingsbudget is € 8 miljard, waarbij is gekeken naar de pijplijn van de projecten en de ruimte op de begroting en in de begrotingsreserve. Er worden hekjes ingevoerd voor drie domeinen: 'Lagetemperatuurwarmte', 'Hogetemperatuurwarmte' en 'Moleculen'. De hoogte van de hekjes is € 750 miljoen euro per hekje.
- De meeste subsidiebedragen zijn ten opzichte van 2022 gestegen door de inflatie en hogere grondstofprijzen. Hierdoor zullen partijen die al een subsidiebeschikking hebben mogelijk opnieuw een aanvraag indienen en (in ruil daarvoor) hun oude subsidiebeschikking vooraf moeten inleveren (herindieningen).
- In de brief kondigt u aan dat u voor de glastuinbouw de categorie 'lucht-water-warmtepomp' openstelt en dat daarmee elke bij ons bekende combinatie van een warmtepomp met een bron van warmte (zoals geothermie, aquathermie, etc.) beschikbaar is.

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Strategie Energiesysteem

Kenmerk
DGKE-DSE / 26332613

- De brief is behandeld in de ACKE van 25 januari jl. In de ACKE waren enkele opmerkingen op de brief. Deze zijn inmiddels verwerkt. Vanuit de ACKE zijn er geen discussiepunten naar de RFL doorgeschoven.
- Op dit moment wordt gewerkt aan de aanwijzings- en uitvoeringsregeling, welke binnen enkele weken voor ondertekening aan u zal worden voorgelegd voor ondertekening. Dit zodat partijen hun subsidieaanvragen kunnen voorbereiden. Het advies van het PBL wordt al met de Kamerbrief meegestuurd.
- De openstelling van de SDE++, in het bijzonder de introductie van de hekjes, is afhankelijk van goedkeuring van staatssteun door de Europese Commissie. Deze gesprekken en procedure hiervoor loopt, maar de EC wordt om spoedige behandeling gevraagd.

Toelichting

Moties

- In de brief wordt de stand van zaken van een aantal moties gegeven:
    - Motie Grinwis/Erkens over onderzoeken hoe systeemkosten meegenomen kunnen worden in de SDE++. Hierover wordt toegezegd om dit te betrekken bij het onderzoek naar de toekomstige ondersteuning van zon- en windprojecten dat u reeds heeft toegezegd.
    - Motie Van Raan/Wasserberg over een meer natuurinclusieve SDE++. Hiervoor geldt dat er in de SDE++ alleen rekening kan worden gehouden met elementen die standaard onderdeel zijn van vergunningen. Deels wordt de motie in de komende openstellingsronde al uitgevoerd door rekening te houden met opties die bescherming van vogels en vleermuizen tot doel hebben. Voor zon-PV geldt dat VNG en IPO eerst nog aanpassingen moeten doen in de standaardteksten voor vergunningen van gemeenten en provincies en dat dit daarna in 2024 mogelijk kan worden verwerkt. Hierover worden, conform wens ACKE en ons, goede afspraken gemaakt met VNG en IPO.
    - Aangehouden motie Grinwis/Bontenbal over het opnemen van meervoudige warmtepompen als aparte categorie. Het PBL heeft in het advies voor 2023 geen aparte categorie geadviseerd voor meervoudige warmtepompen. Er zijn daarom ook geen subsidiebedragen beschikbaar voor de regeling van 2023. U kondigt aan om hier expliciet aandacht voor te vragen in de uitvraag aan het PBL voor de SDE++ 2024.
    - Op 23 december jl. is de motie Grinwis c.s. aangenomen, die de regering verzoekt om een uiterste inspanning te verrichten voor de realisatie van hernieuwbare energieprojecten door deze één of twee jaar extra realisatietijd te geven, zonder dit ten koste te laten gaan van de totale exploitatieduur. Op dit moment wordt verkend wat hiertoe de juridische mogelijkheden zijn en, afhankelijk daarvan, zal u hierover via een separate nota worden geïnformeerd.

Belangrijkste wijzigingen

- De nieuwe categorie lucht-water-warmtepomp wordt opengesteld,. Een aantal categorieën wordt geschrapt: hybride glasoven (geen staatssteungoedkeuring gekregen), ketels op houtpellets voor verwarming

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Strategie
Energiesysteem

Kenmerk
DGKE-DSE / 26332613

van gebouwde omgeving (extra waarborg voor hoogwaardige toepassing biogrondstoffen), wind in meer en groen gas bij bestaande rioolwaterzuiveringsinstallaties (beide geen interesse uit de markt).
- De plafonds voor CCS en hernieuwbare elektriciteit vervallen, omdat de introductie van hekjes een vergelijkbaar doel heeft, namelijk dat andere (duurdere) technieken die nodig zijn op de langere termijn voldoende aan bod komen (daarover is de Tweede Kamer al eerder geïnformeerd).
- Voor zon-PV wordt ook voor kleinere projecten (< 1 MW) de hoeveelheid elektriciteit die wordt gesubsidieerd beperkt tot maximaal 50% van het piekvermogen. Hiermee worden netten beter benut en zijn meer projecten mogelijk. Dit is nog onder (beperkt) voorbehoud van de mogelijkheid tot uitvoering door betrokkenen (netbeheerders/RVO).

E-boiler: De ondergrens voor elektrische boilers wordt verlaagd van 5 MW naar 2 MW om zo meer ruimte te bieden voor elektrificatieprojecten met een lager vermogen.

Groen gas: Om de productie van groen gas verder te stimuleren is het vanaf 2023 ook mogelijk voor biogasprojecten met een wkk om over te stappen op de productie van groen gas nog voor de looptijd van hun huidige beschikking is afgelopen. Zij kunnen hiervoor een aanvraag indienen binnen de categorieën voor verlengde levensduur, ombouw naar groen gas.

Vanaf de komende openstellingsronde is er in de SDE++ de mogelijkheid om te corrigeren voor de waarde van garanties van oorsprong voor hernieuwbaar gas. Het is, in beginsel, noodzakelijk om binnen de SDE++ te corrigeren voor marktinkomsten, waaronder de prijs voor garanties van oorsprong. Op dit moment is er vanwege een informatiegebrek nog geen eenduidige methode voor het PBL om hiervoor een bepaalde waarde vast te stellen. Zodra het PBL deze waarde kan bepalen, zal daar vanaf dat moment ook voor worden gecorrigeerd, via de regeling correctiebedragen. Dit zal alleen gelden vanaf de SDE++-openstellingsronde in 2023. Deze aanpassing is mede ingegeven vanuit mogelijk extra marktinkomsten die zullen ontstaan door de invoering van een bijmengverplichting voor groen gas, die op dit moment nader wordt uitgewerkt.

Herindieningen
Uit het advies van het PBL blijkt dat nog te bouwen projecten in de meeste categorieën worden geconfronteerd met hogere kosten dan waarvan in het vorige advies is uitgegaan. Dit leidt tot hogere basisbedragen voor deze categorieën ten opzichte van vorig jaar. Dit is een teken dat sommige subsidie-ontvangers mogelijk meer subsidie nodig hebben om hun project te realiseren dan dat zij in een eerdere openstellingsronde beschikt hebben gekregen. Als het niet meer haalbaar is om het project te realiseren, dan kunnen subsidie-ontvangers in de komende openstellingsronde ervoor kiezen opnieuw een aanvraag in de komende openstellingsronde in te dienen. Het is wel een voorwaarde dat de subsidie-ontvanger voor of bij het doen van die aanvraag de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) verzoekt om de bestaande beschikking in te trekken met een toelichtende motivatie. Dit stelt RVO in staat om te beoordelen of het project echt niet meer te realiseren is. RVO zal vervolgens de nieuwe aanvraag in behandeling nemen, waarbij het project voor het budget opnieuw concurreert met alle andere aanvragen. In het geval niet door de aanvrager wordt verzocht om de bestaande beschikking in te trekken, zal RVO de nieuwe aanvraag op basis van de regeling afwijzen.

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Strategie
Energiesysteem

Kenmerk
DGKE-DSE / 26332613

Nieuwe categorieën die niet worden niet opengesteld:

- Voor elektrificatie van bestaande offshore-productieplatformen – met aansluiting op het net-op-zee geldt dat om deze aansluiting mogelijk te maken een wetswijziging nodig is, die nog niet is gerealiseerd.
- Een nieuwe compressor op land brengt gas vanuit bestaande offshore productieplatformen op hogere druk, waarbij er aanpassingen worden gemaakt aan de offshore productieplatformen zodat deze bij een lagere druk gas naar land kunnen vervoeren. Hierdoor wordt minder aardgas verbruikt. Deze categorie wordt niet opengesteld, omdat elektrische compressie op land onder een normale bedrijfsvoering valt. Bovendien is deze categorie met toepassing van bestaande compressoren momenteel al rendabel.
- Voor groen gas uit rest afval geldt dat deze net als de soortgelijke categorie waterstof uit restafval (dat een negatieve subsidie-intensiteit heeft) niet wordt opengesteld. De onrendabele top is beperkt, de uitvoerbaarheid en handhaving is uitdagend en er zijn geen initiatieven bekend in de markt die zich specifiek hierop richten.
- Voor waterstof uit biogrondstoffen geldt dat het duurzaamheidskader biogrondstoffen de beleidsinzet aangeeft om tot een afgewogen en zo hoogwaardig mogelijke inzet van biogrondstoffen te komen, om de afgesproken beleidsdoelen te halen. Deze beleidsinzet is gebaseerd op het principe dat biogrondstoffen hernieuwbare koolstof bevatten en prioritair daar moeten worden ingezet waar geen andere duurzame alternatieven beschikbaar zijn. Aangezien waterstof ook door middel van elektrolyse geproduceerd kan worden is er dus een alternatief voor de productie van waterstof beschikbaar. Daarbij zorgt dit ook voor directe concurrentie met andere beleidsdoelen op het gebied van toepassing van biogrondstoffen, wat het stimuleren onwenselijk maakt.
- Voor waterstofproductie via elektrolyse geldt dat de bestaande categorieën worden opengesteld. Projecten die gebruikmaken van een directe lijn met een windpark of een zonnepark kunnen hiervan gebruikmaken. Een aparte, meer specifieke categorie heeft daarbij een te beperkte toegevoegde waarde, mede gelet op de hoge subsidie-intensiteit. Binnen de SDE++ zou het bedrag automatisch worden afgetopt op het maximale basisbedrag van € 400 per ton, waarmee de onrendabele top nog steeds maar voor minder dan de helft zou worden afgedekt.